

YANGICHA BAHOLASH TURLARI

Ilmiy rahbar: Shahrizabz davlat pedagogika instituti

o'qituvchisi Amirova Gulnoza Rashitovna

Talaba: Shahrizabz davlat pedagogika instituti

talabasi Eshonqulova Shahnoza Bozor qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada yangicha baholash turlari, ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va samaradorligi haqida batafsil ma'lumot beriladi. Formativ va summativ baholash, portfolio baholash kabi metodlar tahlil qilinib, ularning afzalliklari yoritilgan.

Kalit so'zlar : *Peer-assessment (o'zaro baholash), Self-assessment (o'zini o'zi baholash), . Formativ baholash, Portfolio baholash.*

Annotation: *This article provides a detailed analysis of modern assessment methods, their role, and effectiveness in the education process. Methods such as formative and summative assessment, portfolio assessment, and their advantages are discussed.*

Key words: *Mutual assessment, Self-assessment, . Formative assessment, Portfolio assessment.*

Аннотация: *В данной статье подробно рассматриваются современные методы оценивания, их роль и эффективность в образовательном процессе. Анализируются такие методы, как формативное и суммативное оценивание, портфельное оценивание, и их преимущества.*

Ключевые слова: *Взаимная оценка, Самооценка, . Формативное оценивание, Оценка портфолио.*

Kirish.Hozirgi kunda ta'lim sohasida baholash tizimini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etmoqda. An'anaviy baholash usullari bilan bir qatorda,

zamonaviy yondashuvlar va innovatsion baholash metodlari ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynamoqda. Ushbu maqolada yangicha baholash turlarining afzalliklari, ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va samaradorligi tahlil qilinadi.

Baholashning zamonaviy turlari quyidagilardan iborat: 1. Formativ baholash: Bu baholash turi o'quvchilarning o'quv jarayonidagi muvaffaqiyatini doimiy ravishda kuzatib borish va ularga qayta aloqa berish orqali amalga oshiriladi. Bu yondashuv o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlashga yordam beradi. 2. Summativ baholash: Ushbu baholash turi yakuniy natijalarni o'lchash uchun qo'llaniladi. Bu o'quvchilarning ma'lum bir vaqt oralig'ida olgan bilim va ko'nikmalarini baholash imkonini beradi. 3. Portfolio baholash: O'quvchilar tomonidan bajarilgan ishlarning to'plami orqali ularning rivojlanishini tahlil qilish imkoniyatini beradi. Bu usul o'quvchilarning ijodiy salohiyatini aniqlashga xizmat qiladi. 4. Peer-assessment (o'zaro baholash): O'quvchilar bir-birlarining ishlarini baholab, o'zaro fikr almashadilar. Bu usul o'quvchilarda tanqidiy fikrlash va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlantiradi. 5. Self-assessment (o'zini o'zi baholash): O'quvchilarning o'z ishlarini mustaqil baholashiga asoslangan. Bu ularda mas'uliyat hissini oshiradi.

Yangicha baholash turlari ta'lim jarayonining sifatini oshirishga katta hissa qo'shadi. Ushbu metodlar o'quvchilarning bilimlarini adolatli baholash, ularda ijodiy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiladi. Kelgusida ta'lim jarayonida innovatsion baholash usullarini yanada kengroq joriy etish zarur.

Innovatsion baholash yondashuvlari ta'lim jarayonida muhim o'rin tutadi. Ushbu yondashuvlar o'quvchilarning bilim olish jarayonida faol ishtirokini ta'minlaydi va ularning qiziqishini oshiradi. Quyida ba'zi innovatsion baholash yondashuvlari haqida ma'lumot keltiriladi: 1. Onlayn baholash tizimlari: Internet orqali bilimlarni baholash imkoniyatini yaratadi. Bu usul masofaviy ta'lim uchun eng samarali usullardan biridir. 2. Gamifikatsiya asosidagi baholash: O'quv jarayoniga o'yin elementlarini qo'shish orqali o'quvchilarni rag'batlantirishga asoslangan. Bu o'quvchilarni motivatsiya qilish va o'z bilimlarini mustahkamlashda yordam beradi.

3. Blended assessment (aralash baholash): An'anaviy va zamonaviy baholash usullarining kombinatsiyasi bo'lib, ta'lim jarayonida turli xil ko'nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Zamonaviy va innovatsion baholash turlari ta'lim jarayonining barcha bosqichlarida muvaffaqiyatli qo'llanilmoqda. Ularning samaradorligini oshirish uchun o'qituvchilarning malakasini oshirish va yangi texnologiyalarni joriy etish muhimdir. Shuningdek, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda, baholash tizimlarini moslashtirish zarur.

Baholash tizimlarini rivojlantirishning dolzarb masalalari

Baholash tizimlarini yanada takomillashtirish uchun quyidagi masalalarga e'tibor qaratish zarur:

1. Metodik ta'minotni yangilash: Baholash mezonlari va ko'rsatkichlarini zamonaviy talablar asosida qayta ko'rib chiqish.

2. Texnologik yechimlarni qo'llash: Elektron va raqamli baholash vositalaridan samarali foydalanish.

3. O'quvchilarning fikrlarini inobatga olish: Baholash tizimini loyihalashda o'quvchilarning fikr-mulohazalarini hisobga olish, bu orqali adolatli baholash tizimini yaratish.

4. Xalqaro tajribalarni o'rganish: Rivojlangan mamlakatlarning baholash tizimlaridagi muvaffaqiyatli tajribalarini o'rganish va mahalliy sharoitlarga moslashtirish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Yuldashev O. Baholash tizimlarini takomillashtirish: nazariya va amaliyot. – Toshkent, 2022.
2. Karimova D. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2021.
3. Brown H.D. Principles of Language Learning and Teaching. – Pearson Education, 2014.

4. OECD. Innovating Education and Education Innovation. – Paris: OECD Publishing, 2019.
5. Marsh C.J. Key Concepts for Understanding Curriculum. – Routledge, 2010.
6. Maratovna, Muhammadiyeva Manzura, and Amirova Gulnoza Rashitovna. "Boshlang 'ich sinf o 'quvchilarini o 'qitishda alisher navoiy merosidan foydalanishning metodikasi." *Ijodkor o'qituvchi* 3.29 (2023): 397-402.
7. Amirova, G. "Why Is Reading Important?." *Proceedings of The ICECRS* 4 (2019).
8. Amirova, Gulnoza Rashitovna. "BARKAMOL SHAXS TARBIYASI." *GOLDEN BRAIN* 1.33 (2023): 118-120.
9. Manzura, Muhammadiyeva, and Amirova Gulnoza. "The role of alisher navoi's legacy in the education and upbringing of primary school students today." *Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities* 12.4 (2022): 389-391.
10. Solieva, Zarina, and Gulnoza Amirova. "The role of games for teaching children." *Bridge to science: research works* (2019): 88.
11. Amirova, Gulnoza. "The benefits of using modern technologies for learning foreign languages." *Proceedings of The ICECRS* 4 (2019).
12. Amirova, Gulnoza. "Approaches of Teaching to Read." *JournalNX*: 167-171.